

19. juni 2020, 28. årgang

HELSE RÅDET

Nytt om samfunnsmedisin
og folkehelsearbeid

'Helserådet' nedlegges
etter 27½ år
s. 2

Norges «bredeste» folkehelsepublikasjon (?)
NEDLEGGES

‘Helserådet’ nedlegges

Det er med beklagelse og vemod at jeg må meddele at ‘Helserådet’ nå legges ned. Dette er derfor siste nummer av den publikasjonen som undertegnede startet i januar 1993. Årsaken til nedleggelsen er bortfall av andre vesentlige økonomiske støtteordninger etter at Folkehelseinstituttet i 2016 besluttet at publikasjonen skulle være gratis for alle de som tidligere hadde vært betalende abonnenter. FHI signaliserte omtrent samtidig at de, etter hvert, ønsket å trekke seg som utgiver også. Dette skjedde f.om. 1. juli 2018. Da stod jeg uten økonomisk støtte til det redaksjonelle arbeidet.

De to siste årene har jeg klart å holde virksomheten gående ved hjelp av frivillige bidrag fra en del lesere og fra tre forskjellige foreninger: NORSAM (Norsk samfunnsmedisinsk forening), Folkehelseforeningen og NEMFO (Nettverk for miljørettet folkehelsearbeid). I mai 2019 ble jeg tildelt Karl Evang-prisen for arbeidet med ‘Helserådet’, og dette bidro også til at jeg kunne fortsette utgivelsene inntil videre. På dagen et halvt år etter tildelingen av Karl Evang prisen mottok jeg beskjed fra FHI’s ledelse om at alt samarbeid med ‘Helserådet’ skulle opphøre fra 1. juli i år. Nå skulle også bidrag til grafisk bearbeidelse og presentasjon av stoffet opphøre. Begrunnelsen fra FHI’s side har hele tiden vært instituttets vanskelige økonomiske situasjon.

Stilt overfor dette faktum, bestemte jeg meg for å lansere en ordning basert på tilsagn om økonomisk støtte fra lesere/mottagere av ‘Helserådet’ samt fra de tre nevnte organisasjonene. Det ble også sendt søknad til Helse- og omsorgsdepartementet og HelseDirektoratet om bidrag.

Responsen på invitasjonen til å gi tilsagn har vært for liten til å kunne forsvare videre utgivelser fra 1. juli. En viktig årsak til manglende bidrag fra de tre inviterte organisasjonene er underskudd i deres egen virksomhet i forbindelse med avlysning av diverse møter og kursarrangementer pga. korona-situasjonen. HOD og HelseDirektoratet har ikke svart på henvendelsen.

Fra 1993 til 2008 var undertegnede både utgiver og redaktør av bladet; virksomheten ble finansiert av abonnementsinntekter. I 2008 ble jeg invitert av Magne Nylenna i det som den gang het Nasjonalt kunnskapscenter for helsetjenesten, til å bli en del av Helsebiblioteket. I 2016 ble Kunnskapscenteret (inkludert Helsebiblioteket) innlemmet i Folkehelseinstituttet.

I løpet av de 27 ½ årene som er gått siden oppstarten i 1993, har det vært utgitt til sammen 495 numre av ‘Helserådet’ hvor 8465 artikler/meldinger er blitt formidlet. Spesielt for ‘Helserådet’ har også vært at vi, i tillegg til alle artiklene, har bestrebet oss på å gjengi eller referere til en lang rekke artikler fra kommune-Norge vedrørende helse og sosiale forhold: dette har vært viderefremføring av nyheter basert på KS’ publikasjoner Kommunal Rapport. Bare i 2019 ble 363 artikler formidlet på denne måten.

‘Helserådet’ har hatt en bred temainndeling, nærmere bestemt mer enn 40 forskjellige temaer som har dreid seg om folkehelse i vid forstand. Temainndelingen er nærmere omtalt i ‘Helserådet’ nr. 20/19 (side 3-4). Av mange er ‘Helserådet’, kanskje ikke helt uten grunn, blitt karakterisert som Norges «bredeste» folkehelsepublikasjon.

Takk

Takk til **Arve Lystad**, tidligere overlege ved Epidemiologisk avdeling, Statens Inst. for Folkehelse. Han var en stor inspirator og var ansvarlig for etableringen av MSIS-systemet i 1973 og stod i mange år som redaktør av MSIS-rapportene. Disse rapportene ble et forbilde for meg da MFAL-rapporten ble etablert i januar 1993 (MFAL var forkortelsen på kommunelegens formelle oppgave: å være Medisinsk Faglig Ansvarlig Lege). Navnet ble i forbindelse med en lovendring i 1995 endret til MFRL-rapport (Medisinsk Faglig Rådgivende Lege). Etter et års tid ble navnet endret til Helserådet.

Kai Brynjar Hagen er en god kollega som under et Solstrand-kurs sommeren 1992, sammen med **Ove Bang** i Asker sterkt oppmuntret meg til å etablere denne folkehelsepublikasjonen.

Så vil jeg rette en stor takk til Alle mottagere/lesere som har kommet med kommentarer eller egne bidrag. Ett navn peker seg ut her: **Einar Braaten**, som har beriket oss med mange gode innspill og kommentarer gjennom Kommunelegens Blogg.

Alle de forskjellige kildene vi har benyttet skal selvsagt også takkes. Mange av disse er periodiske skrifter, mens andre kilder har vært tilfeldige omtaler fra aviser eller andre skrifter fra forskjellige organisasjoner som vi har hatt anledning til å formidle videre.

NORSAM, Folkehelseforeningen, NEMFO er de tre foreningene som gjennom mange år har ytet økonomisk bidrag til produksjon og utgivelse av ‘Helserådet’. Som «mot-ytelse» har det vært en glede å kunne formidle nyheter og tilbud fra disse foreningene.

I mange år var det **In-Trykk v/ Yalcin Ucarli** og **Rune Stangeland** som stod for den grafiske utformingen og distribusjon av ‘Helserådet’, både papirversjonen og etter hvert også den digitale versjonen. Jeg skylder dem stor takk for et flott samarbeid og som jeg etter planen skulle gjenoppta hvis vi hadde klart å sikre økonomien.

Magne Nylenna skal ha stor takk for sin interesse for 'Helserådet' og invitasjonen til å la publikasjonen inngå i Helsebibliotekets portefølje i 2008. Det var ennå mens Helsebiblioteket lå i det som het Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten og lenge før Helsebiblioteket ble inkludert i Folkehelseinstituttet og det økonomiske utføret som etter hvert utviklet seg her.

Katrine Rutgersen i Helsebiblioteket har i mange år vært ansvarlig for den grafiske utformingen av 'Helserådet'. Det har vært en fest og en glede å samarbeide med henne: svært dyktig, sikker smak og klok rådgiver.

Anne Hilde Røsvik i Helsebiblioteket har stått for og fortjener stor ros for utsendingen av hvert eneste nummer av 'Helserådet' gjennom de senere årene.

Liv Merete Reiner Brynildsen i Område for helsetjenester, FHI har i de senere årene påtatt seg å formidle nye utgivelser av 'Helserådet' til alle ansatte i denne delen av Folkehelseinstituttet. Tusen takk!

Rakel Jonassen har påtatt seg lignende oppgave i Helsedirektoratet. Helsedirektoratet har jo også vært en av våre viktigste kilder for stoff som er blitt presentert i 'Helserådet'.

Inger Johanne Ravn, fastlege ved Fjaler legekantor, har i de siste par årene påtatt seg å distribuere 'Helserådet' elektronisk videre til medlemmer av det som heter Allmennlegeinitiativet. Det skal Inger Johanne ha stor takk for. Det har faktisk kommet noen reaksjoner fra allmennleger som tydeligvis har fattet mer interesse for helsefremmende og primærforbyggende arbeid i deres praksiser og ikke minst betydningen av et godt samarbeid med kommunelegen og kommunen for øvrig.

Veien videre?

Hvis noen klarer å presentere en løsning som gjør det økonomisk mulig å fortsette utgivelsene av 'Helserådet', er jeg villig til å gjenoppta virksomheten. 'Helserådet' vil da fortsatt kunne fungere som et «bredt» nyhetsbrev for Helsebiblioteket.

Jeg er også opptatt av å sikre en del av de sentrale artiklene i 'Helserådet', muligens i en egen database som kan være søkbar. Jeg er i kontakt med noen instanser for å få dette til. Kfr. også mitt initiativ i fjor som gjaldt muligheten for etableringen av et eget folkehelsebibliotek i Norge. Nærmere om dette: se 'Helserådet' nr. 9/19 (10. mai 2019).

Fra 1. juli i år er jeg tilbudt et engasjement i Helsebiblioteket som emnebibliotekredaktør fortsatt for samfunnsmedisin og folkehelsearbeid. Her får man tilgang til alle 'Helserådet's utgivelser de senere årene samt aktuelle retningslinjer og veiledere, rapporter, lover og forskrifter, brosjyrer og tidsskrifter.

Det som dagens Helsebibliotek, etter min mening, mangler, er den nyhetsformidlingen som 'Helserådet' har stått for i alle disse årene. I Helsebiblioteket vil jeg arbeide for at vi kan videreutvikle en ordning med gode nyhetsbrev til leserne/mottagerne selv om det neppe vil være i det samme omfang som 'Helserådet' har representert.

Det andre som jeg vil arbeide for, er å se på emneinndelingen når det gjelder samfunnsmedisin og folkehelsearbeid. Emneinndelingen må etter min mening bli mye mer differensiert og «bredere». Dagens inndeling i bare 8 emner er altfor lite og bør økes betraktelig. Det må bli lettere å søke spesifikt innen ett eller flere bestemte områder. Det er her slike søkeprinsipper kommer inn: det å søke etter søkeord som enten fyller det ene eller det andre kriteriet eller søkeord som fyller både det ene og det andre kriteriet. Det er dette som kalles de Booleske operatører.

Vi sees!

Hilsen

Referansekode i 'Helserådet': RED0321.DOCX / RED 2020 – 4. Søkeord: Helserådet.

Forsiden: Solnedgang. Utsikt fra redaktørens hytte i Ytre Oslofjord.

Publikasjon: Helsrådet
Utgiver: Helsrådet Rapport
Org. nr. 914 343 968
Redaktør: Anders Smith, spes. i samfunnsmedisin, M. Sc.
E-post: ande-smi@online.no, tlf. 92 89 56 16
Postboks 6680 St. Olavs plass. 0129 Oslo.
ISSN 0806 – 7457

Distribusjon: som vedlegg til e-post til abonnenter. Sendes også ut gjennom Allmennlegeinitiativet og egen distribusjonsliste i Helsedirektoratet.
Publikasjonen finnes også på Emnebibliotek samfunnsmedisin og folkehelse på Helsebiblioteket.no